

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 42:

a) § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w razie skazania za przestępstwo określone w: art. 177 § 2a, 178b, 178c § 1 pkt 2 i § 2 lub art. 180a.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Sąd orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio w razie popełnienia przestępstwa określonego w art. 178a § 4 lub w art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych lub jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 173, którego następstwem jest śmierć innej osoby lub ciężki uszczerbek na jej zdrowiu, albo w czasie popełnienia przestępstwa określonego w art. 177 § 2 lub 2a lub art. 355 § 2 był w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia, lub po takim zdarzeniu, a przed poddaniem go przez uprawniony organ badaniu w celu ustalenia zawartości alkoholu lub środka odurzającego w organizmie, spożywał alkohol lub zażywał środek odurzający, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, oraz ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

2) w art. 43a:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 165a § 1 lub 2, art. 171 § 1, 2 lub 3, art. 174 § 1, art. 177 § 2a, art. 178a § 1, art. 178b, 178c § 1 i 2, art. 179, art. 180, art. 200a § 1 lub 2, art. 200b, art. 202 § 4b lub 4c, art. 244, art. 255a § 1 lub 2, art. 258 § 1, art. 263 § 2 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 złotych, do wysokości określonej w § 1.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie :

„§ 3 . W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4, art. 202 § 3, 4 lub 4a, art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, art. 258 § 2, 3 lub 4 art. 263 § 1 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1.”;

3) w art. 44b:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 lub 4, art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, lub art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, a także wobec sprawcy określonego w art. 178 § 1 lub 1a, sąd może orzec przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. W razie skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 lub 4, lub art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, a także wobec sprawcy określonego w art. 178 § 1 lub 1a, jeśli zawartość alkoholu we krwi sprawcy przestępstwa wynosiła co najmniej 1,5 promila lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia, sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami.”,

c) uchyla się § 2–4,

d) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa:

- 1) pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy, albo
 - 2) orzeczenie przypadku pojazdu mechanicznego nie jest możliwe lub celowe, w szczególności z uwagi na jego zbycie albo utratę przez sprawcę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie
- przypadku nie orzeka się.”,

e) dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6 W wypadku, o którym mowa w § 5 pkt 1 sąd orzeka, a w wypadku, o którym mowa w § 5 pkt 2, sąd może orzec nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości co najmniej 5000 zł.”;

4) w art. 69 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Wobec:

- 1) sprawcy występkę o charakterze chuligańskim,
- 2) sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4,
- 3) sprawcy przestępstwa określonego w art. art. 173 § 1 i 3, art.177 § 1–2a lub art. 355 § 1 i 2, jeżeli zawartość alkoholu we krwi sprawcy wynosiła co najmniej 1,5 promila lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia lub w czasie popełnienia przestępstwa obowiązywał sprawcę środek karny, o którym mowa w art. 39 pkt 3

– sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.”;

5) w art. 115 dodaje się § 26 w brzmieniu:

„§ 26. Nielegalnym wyścigiem pojazdów mechanicznych jest:

- 1) rywalizacja kierujących co najmniej dwoma pojazdami mechanicznymi w ruchu lądowym, z zamiarem pokonania określonego odcinka drogi w jak najkrótszym czasie i z naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, lub
- 2) celowe wprowadzenie pojazdu w poślizg lub doprowadzenie do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu, wykonane w trakcie zgromadzenia zorganizowanego na otwartej ogólnodostępnej przestrzeni

– odbywające się bez wymaganego zezwolenia.”;

- 6) w art. 177 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeśli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 2 uczestnicząc w nielegalnym wyścigu pojazdów mechanicznych albo w warunkach określonych w art. 178c § 2, albo w czasie obowiązywania środka karnego, o którym mowa w art. 39 pkt 3, podlega karze od roku do 10 lat pozbawienia wolności.”;

- 7) w art. 178:

- a) § 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„§ 1. Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 173 § 1 lub 2, art. 174, art. 177 § 1 lub § 2a lub art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia lub spożywał alkohol lub zażywał środek odurzający po popełnieniu czynu określonego w art. 173 § 1 lub 2, art. 174, art. 177 § 1 lub § 2a lub art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, a przed poddaniem go przez uprawniony organ badaniu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka odurzającego, sąd orzeka karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości od dolnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę do górnej granicy tego zagrożenia zwiększonego o połowę.

§ 1a. Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 173 § 3 lub 4 lub art. 177 § 2 lub 2a lub w art. 178c § 1 pkt 2 i § 2, w warunkach określonych w § 1 lub którego dotyczy wskazana w tym przepisie okoliczność, sąd orzeka karę pozbawienia wolności w wysokości:

- 1) nie niższej niż 3 lata, jeżeli następstwem wypadku jest ciężki uszczerbek na zdrowiu innej osoby albo następstwem katastrofy jest ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, do dwukrotności górnej granicy ustawowego zagrożenia,
- 2) nie niższej niż 5 lat, jeżeli następstwem czynu jest śmierć człowieka, do dwukrotności górnej granicy ustawowego zagrożenia w przypadku katastrofy, a 20 lat pozbawienia wolności w przypadku wypadku.”,

- b) uchyla się § 3;

- 8) w art. 178a uchyla się § 5;

- 9) po art. 178b dodaje się art. 178c w brzmieniu:

„Art. 178c § 1. Kto w ruchu lądowym:

- 1) organizuje lub prowadzi nielegalny wyścig pojazdów mechanicznych ,

- 2) jako prowadzący pojazd mechaniczny uczestniczy w nielegalnym wyścigu pojazdów mechanicznych podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi pojazd mechaniczny w sposób rażąco naruszający zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, zagrażając swoim zachowaniem bezpieczeństwu innej osoby i z prędkością większą od dopuszczalnej:

- 1) o co najmniej połowę na autostradzie lub drodze ekspresowej, a jeżeli prędkość ta została ograniczona znakiem drogowym – co najmniej dwukrotnie, albo
- 2) co najmniej dwukrotnie – na innej drodze publicznej.

§ 3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1 podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119 oraz z 2024 r. poz. 1907) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 24 § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. Za wykroczenia określone w art. 86 § 1, 1a i 2, art. 86b § 1, art. 86c § 1 i 2, art. 87 § 1, art. 92 § 1 i 2, art. 92a § 2, art. 92b, art. 93 § 1, art. 94 § 1, art. 96 § 3 lub art. 97a grzywnę wymierza się w wysokości do 30 000 złotych.”;

- 2) w art. 38 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Kierującemu pojazdem mechanicznym ukaranemu za wykroczenie określone w art. 86 § 1a i 2, art. 86b § 1, art. 86c § 1 i 2, art. 87 § 1 art. 92 § 2, art. 92a § 2, art. 92b, art. 94 § 1 albo art. 97a, który w ciągu dwóch lat od ostatniego prawomocnego ukarania popełnia to samo wykroczenie wymierza się karę grzywny w wysokości nie niższej niż dwukrotność dolnej granicy ustawowego zagrożenia.”;

- 3) w art. 52:

- a) w § 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) uczestniczy w zgromadzeniu, o którym mowa art. 65ja ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zorganizowanym bez wymaganego zawiadomienia,”

- b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Kto organizuje zgromadzenie, o którym mowa w § 2 pkt 2a, bez wymaganego zawiadomienia lub przewodniczy takiemu zgromadzeniu – podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 złotych.”;

- 4) po art. 52a dodaje się art. 52aa w brzmieniu:

„Art. 52aa. Kto nie będąc kierującym pojazdem umyślnie uczestniczy w nielegalnym wyścigu samochodowym, o którym mowa w art. 115 § 26 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
podlega karze grzywny.”;

- 5) po art. 86b dodaje się art. 86c w brzmieniu:

„Art. 86c § 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd mechaniczny celowo wprowadzając go w poślizg lub doprowadzając do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu
podlega karze grzywny nie niższej niż 1500 zł.

§ 2. Jeżeli następstwem wykroczenia, o którym mowa w § 1 jest spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, sprawca
podlega karze grzywny nie niższej niż 2500 zł.”;

- 6) art. 90 otrzymuje brzmienie:

„Art. 90 § 1. Kto tamuje lub utrudnia ruch na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu,
podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny.

§ 2. Jeżeli wykroczenia, o którym mowa w § 1, dopuszcza się prowadzący pojazd mechaniczny,
podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny nie niższej niż 500 złotych.

§ 3. Jeżeli wykroczenia, o którym mowa w § 1, dopuszcza się osoba uczestnicząca w zgromadzeniu, o którym mowa w art. 52 § 2 pkt 2a, podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.

§ 4. Jeżeli wykroczenie, o którym mowa w § 1–3, spowodowało poważne zakłócenie ruchu drogowego, można orzec nawiązkę w wysokości do 1500 złotych na rzecz pokrzywdzonego albo na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża lub na inny cel społeczny wskazany przez organ orzekający.”;

- 7) art. 96 otrzymuje brzmienie:

„Art. 96 § 1. Właściciel, posiadacz, użytkownik lub prowadzący pojazd, który na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu dopuszcza:

- 1) do prowadzenia pojazdu osobę niemającą sprawności fizycznej lub psychicznej w stopniu umożliwiającym należyte prowadzenie pojazdu,
- 2) do prowadzenia pojazdu osobę niemającą wymaganych uprawnień,

- 3) do prowadzenia pojazdu osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka,
- 4) pojazd do jazdy pomimo braku wymaganych dokumentów stwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu,
- 5) pojazd do jazdy, pomimo że pojazd nie jest należycie zaopatrzony w wymagane urządzenia i przyrządy albo pomimo że nie nadają się one do spełnienia swego przeznaczenia,
- 6) do korzystania z pojazdu samochodowego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1 000 zł.

§ 2. Tej samej karze za czyny określone w § 1 pkt 1, 3–6 oraz za nieumyślne dopuszczenie do prowadzenia pojazdu na drodze publicznej przez osobę niemającą wymaganych uprawnień podlega dyspozytor pojazdu lub osoba, do której obowiązków należą jego czynności, a jeżeli takiej osoby nie wyznaczono – kierownik jednostki dysponującej pojazdem.

§ 3. Kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie podlega karze grzywny.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304) w art. 295 § 1a otrzymuje brzmienie:

„§ 1a. W razie popełnienia przestępstwa, za które orzeka się przepadek pojazdu mechanicznego, o którym mowa w art. 44b § 1a Kodeksu karnego, Policja dokonuje tymczasowego zajęcia pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w czasie popełnienia tego przestępstwa.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 60 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Zabrania się kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem w sposób:

- 1) powodujący celowy poślizg kół (drift);
- 2) powodujący utratę styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu; nie dotyczy to kół na osiach podnoszonych w pojazdach kategorii N2, N3 i M3.”;

- 2) po art. 65j dodaje się art. 65ja w brzmieniu:

„Art. 65ja. Zgromadzenie właścicieli, posiadaczy lub użytkowników pojazdów na otwartej ogólnodostępnej przestrzeni, w liczbie większej niż 10 pojazdów, którego celem jest prezentacja pojazdów, w tym wprowadzonych w nich modyfikacji, wymaga wcześniejszego zawiadomienia organu gminy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1389).”;

- 3) w art. 130a:

- a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Pojazd jest usuwany z drogi na koszt kierującego tym pojazdem w przypadku naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 60 ust. 5 pkt 1 lub 2. Pojazd umieszcza się na wyznaczonym przez starostę parkingu.”

- b) w ust 5 c wyrazy „ust. 1-2” zastępuje się wyrazami „ust. 1, 1a lub 2”, c) w ust. 7 pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 3 w brzmieniu:

„3) zezwolenia wystawionego przez podmiot, który wydał dyspozycję usunięcia pojazdu”,

- d) po ust. 7 dodaje się ust. 7a–7e w brzmieniu:

„7a. Wydanie z parkingu strzeżonego pojazdu usuniętego w przypadku, o którym mowa w ust. 1b, następuje po upływie 30 dni od dnia usunięcia oraz po okazaniu dowodu uiszczenia kaucji, o której mowa w ust. 7b, i zezwolenia, o którym mowa w ust. 7 pkt 3.

7b. Jeżeli pojazd usunięty w przypadkach, o których mowa w ust. 1, 1b lub 2, jest zarejestrowany za granicą w państwie, z którym Rzeczpospolita Polska nie jest związana umową o wzajemnej egzekucji opłat za usuwanie pojazdów, dodatkowym warunkiem zwrotu pojazdu z parkingu strzeżonego jest uiszczenie kaucji w wysokości odpowiadającej przewidywanej opłacie, o której mowa w ust. 5c.

7c. Kaucję pobiera się:

- 1) podczas odbioru pojazdu – w formie gotówkowej, za pokwitowaniem na druku ścisłego zarachowania albo za pomocą karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego, o których mowa w art. 2 pkt 10 i 15a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731, 122 oraz z 2025 r. poz. 146) o ile osoba pobierająca kaucję dysponuje urządzeniem do realizacji transakcji ;
- 2) w formie przelewu na wyodrębniony rachunek bankowy właściwego starosty.

7d. Kaucja jest przechowywana na nieoprocentowanym rachunku bankowym, o którym mowa w ust. 7c pkt 2. Koszty związane z uiszczeniem kaucji w formie przelewu na rachunek bankowy, za pomocą karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego – związane z autoryzacją transakcji i przekazem środków na właściwy rachunek bankowy – pokrywa obowiązany podmiot.

7e. Kaucję przekazuje się:

- 1) na rachunek bankowy określony w decyzji o uiszczeniu opłaty, w terminie, o którym mowa w ust. 10j, albo
- 2) na rachunek bankowy podmiotu, który ją wpłacił, w terminie 7 dni od dnia ostatecznego stwierdzenia, że usunięcie pojazdu było bezpodstawne.”,
- d) w ust. 10 wyrazy „ust. 1 lub 2” zastępuje się wyrazami „ust. 1, 1b lub 2”;
- e) w ust. 11 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
„4) wzory dokumentów stosowanych w związku z usunięciem pojazdu z drogi.”;
- 5) w art. 135 ust. 1 w pkt 2 w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje lit. c w brzmieniu:
„c) kierowaniu pojazdem w sposób określony w art. 60 ust. 5 pkt 1 i 2 ”;
- 6) w art. 135a ust. 1 w pkt 2 w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje lit. c w brzmieniu:
„c) kierowaniu pojazdem w sposób określony w art. 60 ust. 5 pkt 1 i 2 ”

Art. 5. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 45§ 1 po wyrazie „Policja” dodaje się wyrazy „i Straż Graniczna,,;
- 2) w art. 96 po § 1d dodaje się § 1e w brzmieniu:
„§ 1e. W postępowaniu mandatowym, w sprawach, o których mowa w art. 52 § 2 pkt 2a i § 2a Kodeksu wykroczeń, można nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł.”;
- 2) w art. 98 po § 5 dodaje się § 6 w brzmieniu:
„§ 6. Na wniosek pokrzywdzonego, w przypadku, gdy mandat karny jest prawomocny, zawiadamia się tego pokrzywdzonego o ukaraniu sprawcy wykroczenia i prawie dostępu do informacji będących podstawą ukarania.”

Art. 6. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 i 1544) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 50 ust. 2 dodaje się ust. 2a - 2d w brzmieniu:

„2a. Osoba, ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem przed przystąpieniem do egzaminu państwowego składa oświadczenie o następującej treści: „Nie orzeczono w stosunku do mnie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych; jak również nie toczy się w tym zakresie żadne postępowanie karne wobec mnie z tytułu popełnienia przestępstwa w związku z bezpieczeństwem ruchu drogowego.”.

2b Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2a, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. ”

2c.W przypadku złożenia przez kandydata oświadczenia o toczącym się postępowaniu karnym, o którym mowa w ust. 2a, organ egzaminujący zobligowany jest do uzyskania oświadczenia od kandydata o tym czy na dzień przystąpienia do egzaminu orzeczono w stosunku do kandydata zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych.”,

2d Przepisów ust. 2a-2c nie stosuje się w przypadku sprawdzenia kwalifikacji w formie egzaminu państwowego przeprowadzanego w trybie art. 49 ust. 1 pkt 2 w zakresie uprawnień w stosunku do których nie został orzeczony , prawomocnym wyrokiem sądu, zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych – w okresie i zakresie obowiązywania tego zakazu.”.

2) w art. 102:

a) w ust. 1 „w pkt 7 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 8 w brzmieniu:

„8) kierujący pojazdem silnikowym lub motorowerem celowo kierował pojazdem w sposób powodujący poślizg kół (drift) lub powodujący utratę styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu, z wyłączeniem kół na osiach podnoszonych w pojazdach kategorii N2, N3 i M3.”,

b) w ust. 1 c wyrazy „ust. 1, 4, 5 lub 7” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 1, 4, 5, 7, lub 8”

c) w ust. 2b wyrazy „ust. 1 pkt 4, 5 i 7” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 4, 5, 7 i 8”.

Art. 8. W ustawie z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 i 1228) w art. 7 w pkt 8 po wyrazach „przepadek pojazdu mechanicznego” skreśla się wyrazy „albo równowartości pojazdu”.

Art.9. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tymczasowe zajęcie pojazdu mechanicznego dokonane na podstawie art. 295 § 1a ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu dotychczasowym upada wobec sprawcy, u którego zawartość alkoholu we krwi była wyższa niż 1 promil we krwi lub 0,5 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia, a niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu, albo prowadziła do takiego stężenia. Zatrzymany pojazd zwraca się osobie uprawnionej, chyba że Policja dokona tymczasowego zajęcia pojazdu mechanicznego na podstawie art. 295 § 1 ustawy zmienianej w art. 3.

Art.10. Do spraw osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Opracowano pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego

Monika Walewska

/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa stanowi przygotowaną przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministrem Infrastruktury, oraz Komendy Głównej Policji i Inspekcji Transportu Drogowego wspólną propozycję zmian w przepisach dotyczących bezpieczeństwa na drogach. Mają one na celu skuteczniejsze zwalczanie przestępstw drogowych, szczególnie tych stwarzających zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego. Jednym z priorytetów jest eliminowanie z ruchu drogowego recydywistów z wielokrotnymi zakazami prowadzenia pojazdów. Propozycje są wynikiem prac międzyresortowego zespołu specjalistów i ekspertów, które to prace trwały pomiędzy 25 września 2024 r.² a 15 listopada 2024 r.

Problem nielegalnych wyścigów, rajdów itp. imprez odbywających się na drogach, na których odbywa się ruch kołowy, staje się coraz bardziej odczuwalny i ma coraz większy wpływ na spadek poczucia bezpieczeństwa wśród użytkowników dróg. Szczególnie niebezpieczne jest zachowanie osób spontanicznie ścigających się na drogach bądź jeżdżących po nich brawurowo, z naruszeniem elementarnych zasad bezpieczeństwa ruchu. Podjęcie bardziej radykalnych działań wobec organizatorów i uczestników nielegalnych wyścigów, a także osób rażąco naruszających przepisy ruchu drogowego wymaga zmian przepisów prawa przede wszystkim w obszarze szeroko rozumianego ruchu drogowego, zarówno w aspekcie kryminalizacji określonych czynów, w tym zaostrzenia odpowiedzialności za skutki niektórych zachowań, jak również wdrożenia regulacji o charakterze administracyjnym. Innym zachowaniem, które wymaga wprowadzenia radykalnych zmian w przepisach, jest kierowanie pojazdem przez osoby nieposiadające stosownych uprawnień do kierowania, w szczególności przez osoby, wobec których orzeczono środek kary w postaci zakazu prowadzenia pojazdów. Wypadki drogowe ze skutkiem śmiertelnym spowodowane przez takich kierujących dowodzą, że sankcje przewidziane za takie zachowanie w aktualnym stanie prawnym można ocenić jako niewystarczające.

W toku prac międzyresortowych, o których mowa powyżej, wypracowano projekt przepisów, wśród których znajdują się m.in. wyższe sankcje za rażąco niebezpieczną,

² Bezpieczeństwo na drogach – propozycje zmian w prawie; <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/bezpieczenstwo-na-drogach--propozycje-zmian-w-prawie> [dostęp: 27 listopada 2024 r.].

brawurową jazdę. Proponowane jest podwyższenie kar za wypadek ze skutkiem śmiertelnym (w ramach nielegalnego wyścigu, rażąco niebezpiecznej, brawurowej jazdy lub złamania zakazu prowadzenia pojazdów). Jednym z kluczowych elementów projektowanych zmian jest zaostrzenie sankcji wobec kierowców, którzy łamią sądowe zakazy prowadzenia pojazdów. W przypadku naruszenia zakazu sąd powinien co do zasady orzekać dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów. Także możliwość przepadku pojazdu oraz minimalne świadczenie pieniężne w wysokości 10 000 zł mają pełnić rolę środków odstraszających.

Znaczące modyfikacje obejmują także prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Jeśli kierowca będzie mieć od 0,5 do 1,5 ‰ alkoholu we krwi lub jest objęty zakazem prowadzenia pojazdów, sąd będzie mógł zdecydować o przepadku pojazdu. W sytuacji, gdy stężenie alkoholu przekracza 1,5 ‰, sąd będzie miał obowiązek orzec konfiskatę pojazdu, chyba że zachodzi wyjątkowy przypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami. W przypadku kierowców, którzy prowadzą pojazd z zawartością alkoholu powyżej 1,5 ‰, planowane jest wprowadzenie do ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383), dalej jako „k.k.”, przepisu, który ograniczy możliwość orzekania kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Wśród propozycji pojawiła się również kryminalizacja nielegalnych wyścigów karą od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności za organizację lub udział³.

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego zakłada zmianę łącznie siedmiu aktów normatywnych, tj. Kodeks karny k., ustawy z dnia 20 maja 1971 r. –Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119 oraz z 2024 r. poz. 1907) dalej jako „k.w.”, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304), dalej jako „k.p.k.”, ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r.–Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251) dalej jako „p.o.r.d.”, ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r.–Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977 i 1544), dalej jako „k.p.w.”, , ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 i 1544), dalej jako „u.k.p.”;– ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 978 i 1228), dalej jako „w.r.n.”.

³ *Ibidem*

Warto podnieść, że w ramach projektowanej ustawy zmianie ulegnie szereg przepisów k.k. (w treści art. 42, 43a, 44b, 69 § 4, 178 k.k.; nastąpi również dodanie nowych art. 43 § 2a, 44b § 1, 115 § 26, 177 § 2a, 178c k.k.).

W art. 115 k.k. prowadzona zostanie legalna definicja „nielegalnego wyścigu pojazdów mechanicznych” (czyli rywalizacji kierujących co najmniej dwoma pojazdami mechanicznymi w ruchu lądowym, z zamiarem pokonania określonego odcinka drogi w jak najkrótszym czasie i z naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym lub celowego wprowadzenia pojazdu w poślizg lub doprowadzenia do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu, wykonanego w trakcie zgromadzenia zorganizowanego na otwartej ogólnodostępnej przestrzeni – odbywające się bez wymaganego zezwolenia). Zdefiniowanie tego pojęcia było konieczne dla określenia sankcji przewidzianych stricte za takie zachowania. Przyjęto, że nielegalnym wyścigiem pojazdów mechanicznych będzie rywalizacja (bez zezwolenia) kierujących pojazdami mechanicznymi z zamiarem pokonania określonego odcinka drogi w jak najkrótszym czasie, z jednoczesnym naruszeniem zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Łączne spełnienie tych przesłanek spowoduje zakwalifikowanie działania sprawców jako czynu zabronionego.

Bez znaczenia dla oceny tego zachowania będzie fakt, czy dany wyścig został wcześniej zorganizowany/zaplanowany, czy też został przeprowadzony spontanicznie.

Definicja nielegalnego wyścigu samochodowego dotyczy również innych niebezpiecznych zachowań, tj. tzw. driftu i celowego doprowadzenia do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu (np. jazda motocyklem na jednym kole), jednak aby zachowania te mieściły się w definicji nielegalnego wyścigu, a tym samym były kwalifikowane jako nowe przestępstwo, określone w dodawanym art. 178c kk., musi do nich dojść w trakcie zorganizowanego zgromadzenia na otwartej ogólnodostępnej przestrzeni. Dopuszczenie się takiego zachowania w innym miejscu lub w sposób spontaniczny, niezaplanowany, będzie stanowiło wykroczenie.

Art. 42 § 1a k.k. ma zostać znowelizowany w ten sposób, iż sąd będzie orzekał zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w razie skazania za przestępstwo określone w: art. 177 § 2a, 178b, 178c § 1 pkt 2 i § 2 lub art. 180a. Tym samym de facto zostanie poszerzony katalog obligatoryjnego orzeczenia przez sąd zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów (o art. 177 § 2a, 178c § 1 pkt 2 i § 2).

Zmianie ulec ma również treść art. 42 § 3 k.k. (częściowe przeniesienie treści normatywnej dotyczącej obligatoryjnego orzeczenia przez sąd zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów w zakresie art. 244 k.k. z art. 42 § 1a do art. 42 § 3 k.k.). W efekcie, w przypadku popełnienia przestępstwa z art. 244 k.k., jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, sąd obligatoryjnie orzekać będzie nie czasowy, a dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Art. 43a § 2 k.k. ma otrzymać brzmienie „w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 165a § 1 lub 2, art. 171 § 1, 2 lub 3, art. 174 § 1, art. 177 § 2a, art. 178a § 1, art. 178b, 178c § 1 i 2, art. 179, art. 180, art. 200a § 1 lub 2, art. 200b, art. 202 § 4b lub 4c, art. 244, art. 255a § 1 lub 2, art. 258 § 1, art. 263 § 2 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 5000 złotych, do wysokości określonej w § 1”. Zmiana ta ma zasadniczo charakter wynikowy i polega na dodaniu do treści przepisu nowego „art. 178c § 1 i 2 k.k.” oraz podniesienie dolnej granicy świadczenia pieniężnego orzeganego obligatoryjnie za niestosowanie się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych z kwoty 5000 do kwoty 10000 zł.

Proponuje się nadanie art. 43a § 3 k.k. brzmienia „W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 178a § 4, art. 202 § 3, 4 lub 4a, art. 244, jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, art. 263 § 1 sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 10 000 złotych, do wysokości określonej w § 1.” „

Tym samym de facto naruszenie sądowego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obwarowane będzie dodatkowo świadczeniem pieniężnym wynoszącym co najmniej dwukrotność świadczenia przewidzianego w art. 43a § 2 k.k.

Nowelizacja zakłada również istotne zmiany w treści art. 44b k.k. Zamiast obecnego brzmienia § 1 („w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym”) i rozdrobnienia rozwiązań szczegółowych w części szczególnej k.k., przewiduje się uspoźnienie i uproszczenie zasad orzekania przepadku pojazdu poprzez wskazanie wprost, że „w razie skazania za przestępstwo określone w, art. 178a § 1 lub 4, art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, art. 244 jeżeli czyn sprawcy polegał na niezastosowaniu się do zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, a także wobec

sprawcy określonego w art. 178 § 1 lub 1a sąd może orzec przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym”. Ponadto dodaje się normę szczególną w postaci § 1a, zakładającego, że „w razie skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 lub 4, lub art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, a także wobec sprawcy określonego w art. 178 § 1 lub 1a jeśli zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa wynosiła co najmniej 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia, sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, chyba że zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami”. W projektowanym przepisie niezmiernie istotna pozostaje granica co najmniej 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadząca do takiego stężenia. Po jej przekroczeniu bowiem sąd zobligowany będzie do orzeczenia przepadku pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Jedynie wyjątkowo sąd będzie mógł nie orzekać przepadku, gdy jest to uzasadnione szczególnymi okolicznościami. Warto zaznaczyć, że projektowana nowelizacja uchyla art. 44b § 2–4 k.k. Przepisy te wprowadzały skomplikowany system orzekania przepadku równowartości pojazdu, którego cechą charakterystyczną była nadmierna kazuistyka i liczne wyjątki. Sąd jest w szczególności zobligowany do badania przyczyn niemożności orzeczenia świadczenia, bowiem od przyczyny tej (np. tego, czy sprawca ukrył, czy utracił pojazd) prawodawca uzależnił określone skutki prawne.

W tym miejscu warto wskazać, że w odniesieniu do przepadku pojazdów w sytuacji, gdy pojazd nie był wyłączną własnością sprawcy, obligatoryjny obowiązek orzekania przepadku równowartości pojazdu zamiast przepadku, narusza zasady trafnej represji (art. 2 § 1 pkt 2 k.p.k.). Takie rozwiązanie należy ocenić jako zaprzeczenie zasady proporcjonalności kary i równości sprawców. Wysokość równowartości zależna jest bowiem jedynie od wartości pojazdu, która pozostaje bez związku z samym przestępstwem. Obecne zasady orzekania przepadku pojazdu wskazane w art. 44b k.k., są także sprzeczne z zasadą równości. Sytuacja, w której kwestie właścicielskie, a nie okoliczności czynu, decydują o zastosowaniu w istocie kary pieniężnej, której wysokość zależy jedynie od wartości pojazdu jest niewłaściwa w świetle art. 32 Konstytucji RP, stanowiąc przejaw nierównego traktowania podmiotów znajdujących się w takiej samej sytuacji prawnej. Podobny czyn popełniony w podobnych okolicznościach pociąga za sobą orzeczenie przepadku równowartości pojazdów o istotnie różniącej się wartości, co może powodować, że realna dolegliwość wynikająca z tego orzeczenia, przy

uwzględnieniu okoliczności popełnienia przestępstwa i właściwości sprawcy, będzie w jednych wypadkach nieproporcjonalnie wysoka (np. w stosunku do osoby o niskim stopniu zamożności), w innych nieproporcjonalnie niska.

Tym samym art. 44b § 5 k.k. otrzymuje brzmienie „jeżeli w czasie popełnienia przestępstwa pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy albo orzeczenie przepadku pojazdu mechanicznego nie jest możliwe lub celowe, w szczególności z uwagi na jego zbycie albo utratę przez sprawcę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie, przepadku nie orzeka się. W takim wypadku sąd może orzec nawiazkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości co najmniej 5 000 zł”. Projektodawca proponuje zatem zrezygnowanie z systemu orzekania równowartości i konieczności badania przyczyny niemożności, zastępując go prostszą i bardziej sprawiedliwą nawiazką na rzecz Skarbu Państwa, której wysokość sąd będzie mógł określić biorąc pod uwagę całokształt okoliczności czynu.

W ramach art. 69 § 4 k.k. poszerzono katalog sprawców wobec których sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach sprawców przestępstwa określonego w art. 177 § 1–2a, jeśli zawartość alkoholu w organizmie sprawcy wynosiła co najmniej 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia lub w czasie popełnienia przestępstwa sprawca naruszył środek karny, o którym mowa w art. 39 pkt 3 k.k., tj. zakaz prowadzenia pojazdów.

W art. 177 dodaje się § 2a k.k., który stanowi, że jeśli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 2 (wypadek ze skutkiem w postaci śmierci innej osoby albo ciężkiego uszczerbku na jej zdrowiu) uczestnicząc w nielegalnym wyścigu samochodowym, albo w warunkach określonych w art. 178c § 2, albo naruszając środek karny, o którym mowa w art. 39 pkt 3 (zakaz prowadzenia pojazdów), podlega karze od roku do 10 lat pozbawienia wolności. Przepis ten posiada charakter dostosowawczy w związku z m.in. nowym przestępstwem organizowania lub prowadzenia nielegalnego wyścigu samochodowego lub prowadzenia pojazdu mechanicznego uczestniczącego w nielegalnym wyścigu samochodowym. Za podwyższeniem sankcji w tych przypadkach przemawia umyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym. Przepis ten przewiduje również podwyższenie sankcji za spowodowanie wypadku w czasie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów.

Zmiany projektowane są również w art. 178 k.k. (zmiana brzmienia § 1 i 1a, uchylenie § 3).

Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 173 § 1 lub 2, art. 174, art. 177 § 1 lub § 2a lub art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia lub spożywał alkohol lub zażywał środek odurzający po popełnieniu czynu określonego w art. 173 § 1 lub 2, art. 174, art. 177 § 1 lub § 2a lub art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2, a przed poddaniem go przez uprawniony organ badaniu w celu ustalenia w organizmie zawartości alkoholu lub obecności środka odurzającego, sąd orzeka karę pozbawienia wolności przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości od dolnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę do górnej granicy tego zagrożenia zwiększonego o połowę (§ 1). Niniejsza zmiana ma charakter dostosowawczy (dodanie nowego art. 178c § 1 pkt 2 lub § 2).

Skazując sprawcę, który popełnił przestępstwo określone w art. 173 § 3 lub 4 lub art. 177 § 2 lub 2a lub w art. 178c § 1 pkt 2 i § 2, w warunkach określonych w § 1 lub którego dotyczy wskazana w tym przepisie okoliczność, sąd orzeka karę pozbawienia wolności w wysokości:

1) nie niższej niż 3 lata, jeżeli następstwem wypadku jest ciężki uszczerbek na zdrowiu innej osoby albo następstwem katastrofy jest ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, do dwukrotności górnej granicy ustawowego zagrożenia,

2) nie niższej niż 5 lat, jeżeli następstwem czynu jest śmierć człowieka, do dwukrotności górnej granicy ustawowego zagrożenia w przypadku katastrofy, a 20 lat pozbawienia wolności w przypadku wypadku.” (§ 1a). W zakresie tego przepisu także dodano odwołanie do nowego art. 178c § 1 pkt 2 i § 2.

Zmianą wynikową jest również uchylenie art. 177 § 3 oraz art. 178a § 5 k.k. stanowiącego, że sąd orzeka przepadek, o którym mowa w art. 44b, w razie popełnienia przestępstwa określonego w § 1 lub 4, chyba że zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa określonego w § 1 była niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo nie prowadziła do takiego stężenia. Sąd może odstąpić od orzeczenia przepadku, jeżeli zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami. Jak już wskazano, kompleksowe i wyczerpujące rozwiązania w zakresie przepadku pojazdu przewidywać będzie art. 44b k.k.

W ramach projektowanej nowelizacji w k.k. zostanie stypizowane przestępstwo organizowania lub prowadzenia nielegalnego wyścigu samochodowego lub prowadzenia pojazdu mechanicznego uczestniczącego w nielegalnym wyścigu samochodowym (art. 178c k.k.), co będzie zagrożone karą pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat 5 (obecnie tego

rodzaju zagrożenie ustawowe występuje m.in. w zakresie takich przestępstw jak np. nieumyślne spowodowanie śmierci człowieka, pozbawienie człowieka wolności w typie podstawowym, przygotowanie do dopuszczenia się handlu ludźmi, kazirodztwo, nieumyślne spowodowanie katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym zagrażającą życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, ucieczka przed pościgiem prowadzonym przez osobę uprawnioną do kontroli ruchu drogowego, pełnienie czynności związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu pojazdów mechanicznych przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego).

W ramach prowadzenia wyścigu mieścić się będą wszystkie zachowania, które mają doprowadzić do tego, aby wydarzenie to odbyło się zgodnie z założeniami organizatora. Będzie to więc zatem np. „sędziowanie”, sygnalizowanie rozpoczęcia i zakończenia rywalizacji, czy pełnienie roli komentatora.

Analogiczną karą będzie obwarowane prowadzenie samochodu poza kontekstem nielegalnego wyścigu, ale w sposób brawurowy, rażąco naruszający przepisy o bezpieczeństwie ruchu drogowego. Aby zachowanie kierującego zostało natomiast zakwalifikowane jako brawurowa jazda, o której mowa w projektowanym art. 178c § 2 k.k., muszą zostać spełnione łącznie trzy warunki: rażące naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym, przekroczenie dopuszczalnej prędkości co najmniej o połowę na autostradzie lub drodze ekspresowej, a jeżeli prędkość ta została ograniczona znakiem drogowym, co najmniej dwukrotnie albo co najmniej dwukrotnie na innej drodze publicznej oraz stworzenie zagrożenia bezpieczeństwa innej osoby. Ponieważ przesłanka przekroczenia prędkości o daną wartość została wyodrębniona, jej wystąpienie nie będzie wystarczające dla ustalenia znamienia „rażącego naruszenia zasad bezpieczeństwa” – konieczne będzie ustalenie spełnienia tej przesłanki na podstawie innych elementów zachowania sprawcy (np. ignorowanie innych znaków poziomych albo pionowych, częste, nieuzasadnione zmienianie pasa jazdy, czy prowadzenie pojazdu, który sam z siebie stwarza zagrożenie bezpieczeństwa, np. ze względu na odpadające elementy).

W k.p.k. proponowana jest zmiana, która także jest związana z nowym brzmieniem art. 44b k.k. Art. 295 § 1a otrzyma brzmienie – w razie popełnienia przestępstwa, za które orzeka się przepadek pojazdu mechanicznego, o którym mowa w art. 44b § 1a k.k., Policja dokonuje tymczasowego zajęcia pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w czasie popełnienia tego przestępstwa – tym samym zmianie ulegnie obecna treść tego przepisu

(obowiązująca od dnia 14 marca 2024 r.), który stanowi, że w razie popełnienia przestępstwa za które orzeka się przepadek pojazdu mechanicznego, o którym mowa w art. 44b k.k., Policja dokonuje tymczasowego zajęcia pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w czasie popełnienia tego przestępstwa. Niniejsza zmiana ma charakter de facto wynikowy w związku z pojawieniem się nowej treści normatywnej w art. 44b § 1a k.k., gdyż zgodnie z projektem tylko w tym przepisie uregulowana będzie sytuacja obligatoryjnego przepadku pojazdu. W innych przypadkach, Policja w dalszym ciągu będzie mogła dokonać tymczasowego zajęcia pojazdu na zasadach ogólnych wynikających z art. 295 § 1 k.p.k.

Przedmiotowa nowelizacja zakłada również szereg zmian w k.w. (art. 24 § 1a, 38 § 2, 96 k.w.; nastąpi również dodanie nowych art. 52 § 2 pkt 2a i § 2a, 52aa, 86c, 90 § 3 k.w.).

Pierwszą zmianą przewidzianą w k.w. jest zmiana brzmienia art. 24 § 1a, który ma stanowić, że „za wykroczenia określone w art. 86 § 1, 1a i 2, art. 86b § 1, art. 86c § 1 i 2, art. 87 § 1, art. 92 § 1 i 2, art. 92a § 2, art. 92b, art. 93 § 1, art. 94 § 1, art. 96 § 3 lub art. 97a grzywnę wymierza się w wysokości do 30 000 złotych”. Tym samym poszerzony został katalog wykroczeń zawartych w przepisie o nowo dodane wykroczenie – drift (art. 86c § 1 i 2 k.w.).

Art. 38 § 2 k.w. otrzymuje brzmienie „kierującemu pojazdem mechanicznym ukaranemu za wykroczenie określone w art. 86 § 1a i 2, art. 86b § 1, art. 86c § 1 i 2, art. 87 § 1 art. 92 § 2, art. 92a § 2, art. 92b, art. 94 § 1 albo art. 97a, który w ciągu dwóch lat od ostatniego prawomocnego ukarania popełnia to samo wykroczenie wymierza się karę grzywny w wysokości nie niższej niż dwukrotność dolnej granicy ustawowego zagrożenia.”. Tym samym do przepisu dodano nowy art. 86c § 1 i 2 k.w. do katalogu wykroczeń, dla których przewiduje się surowsze karanie w przypadku popełnienia wykroczenia w warunkach tzw. recydywy wykroczeniowej.

W ramach art. 52 k.w. w § 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a. Tym samym karze ograniczenia wolności albo grzywny podlegać będzie osoba uczestnicząca w zgromadzeniu, o którym mowa art. 65ja p.o.r.d. Chodzi tu o zgromadzenie użytkowników pojazdów na otwartej ogólnodostępnej przestrzeni, w liczbie większej niż 10 pojazdów, którego celem jest a prezentacja pojazdów, w tym wprowadzonych w nich modyfikacji, zorganizowanym bez wymaganego zawiadomienia. Wymóg zawiadomienia o organizacji takiej imprezy (zlotu), dzięki m.in. znanej lokalizacji, umożliwi organom porządku publicznego jej nadzorowanie i przebieg, a co za tym idzie – przeciwdziałanie ewentualnym zrachowaniom niebezpiecznym.

Zgromadzenie (zlot), w ramach którego odbywa się swoista „wystawa” pojazdów (w pojazdach są pootwierane drzwi, pokrywy silnika i bagażnika) jest łatwo rozpoznawalne, a ustalenie liczby prezentowanych pojazdów nie powinno stwarzać żadnych problemów osobie, która osiągnęła wiek odpowiedzialności za wykroczenie. Od takiego uczestnika zgromadzenia (zlotu) można i należy oczekiwać świadomości, że zlot, w razie przekroczenia liczby 10 pojazdów wymaga zgłoszenia; musi on mieć też w związku z tym świadomość, że uczestniczenie w zlocie niezgłoszonym rodzi dla niego odpowiedzialność za wykroczenie. Nie wydaje się przy tym, by ustalenie organizatora zlotu i uzyskanie informacji o dopełnieniu obowiązku zgłoszenia przerastało możliwości potencjalnego uczestnika. Nie mogąc takich ustaleń poczynić nie powinien w zgromadzeniu uczestniczyć.

Takie zgromadzenia (zloty) z założenia są organizowane dla osób z określonych środowisk, a więc uczestniczenie w nich jest nieprzypadkowe. Atrakcyjność zlotów wiąże się z dynamiczną prezentacją dokonanych w pojazdach przeróbek zwiększających ich osiągi wobec możliwie dużej liczby obserwatorów. Takie pokazy niejednokrotnie wiążą się z praktycznymi pokazami możliwości przerobionych pojazdów. Zwykle przeobrażają się we współzawodnictwo w formie driftingu lub wyścigu. Takie zachowania potencjalnie niosą ze sobą zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzkiego życia i zdrowia. Skuteczne przeciwdziałanie takiemu zjawisku wymaga sankcjonowania każdej aktywności, która sprzyja jego promowaniu. Z tego też względu zasadne jest spenalizowanie uczestniczenia właśnie w niezgłoszonym (nielegalnym) zgromadzeniu (zlocie) motoryzacyjnym.

Ponadto po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu: „kto organizuje zgromadzenie, o którym mowa w § 2 pkt 2a, bez wymaganego zawiadomienia lub przewodniczy takiemu zgromadzeniu – podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2 000 złotych.”. Od organizatora lub przewodniczącego zgromadzenia (zlotu) motoryzacyjnego można i należy oczekiwać pełnej świadomości, że organizacja takiej imprezy podlega określonym rygorom formalnym, w tym przypadku – zgłoszeniu. Brak zgłoszenia ogranicza możliwość nadzorowania przebiegu takiego zlotu przez uprawnione służby. Sprzyja to przeobrażeniu imprezy w nielegalny wyścig, niosący ze sobą określone zagrożenia, o czym była mowa wyżej. Właśnie z tych względów osoba podejmująca się organizacji lub przewodniczenia zgromadzeniu (zlotowi) motoryzacyjnemu powinna podlegać surowszej odpowiedzialności, jeżeli taka impreza wbrew obowiązkowi nie zostanie zgłoszona. Zgromadzenia (zloty) mające na celu prezentację pojazdów, dokonanych w nich modyfikacji, czy też wymiany doświadczeń

przez ich właścicieli, niejednokrotnie kończą się praktycznymi pokazami możliwości tych pojazdów (jazda w poślizgu, nielegalny wyścig). Konieczne jest zatem wprowadzenie rozwiązań umożliwiających sprawowanie nadzoru nad organizacją i przebiegiem takich zgromadzeń.

Podkreślenia wymaga, że nowe przepisy nie zakazują tego rodzaju zgromadzeń (zlotów), a jedynie wymagają wcześniejszego zawiadomienia stosownego organu gminy.

W art. 52aa k.w. (w nawiązaniu do wskazanego uprzednio prowadzenia pojazdu mechanicznego uczestniczącego w nielegalnym wyścigu samochodowym) warto zaznaczyć, że karalne (lecz na gruncie wykroczeniowym) będzie samo uczestnictwo w nielegalnym wyścigu samochodowym (kara grzywny w k.w.). Przepis będzie stanowił zatem, że kto nie będąc kierującym pojazdem umyślnie uczestniczy w nielegalnym wyścigu samochodowym, o którym mowa w art. 115 § 26 k.k. (również nowo dodanym), podlega karze grzywny. Adresatem przepisu jest pasażer pojazdu uczestniczącego w wyścigu, jak również osoba obserwująca to wydarzenie, która nie znalazła się w tym miejscu przypadkowo. Nie ulega wątpliwości, że osoby obserwujące nielegalne wyścigi, podobnie jak w przypadku innych rodzajów rywalizacji, stanowią istotny element, dzięki któremu wydarzenie to zyskuje na atrakcyjności. Chcąc skutecznie przeciwdziałać takim zjawiskom, należy sankcjonować każdą aktywność, która umożliwia, czy też promuje ich realizację. Nie są to zatem wyłącznie osoby, które bezpośrednio uczestniczą w wyścigu, jako kierujący pojazdami, czy też organizatorzy takich imprez, lecz środowisko osób zaangażowanych i regularnie uczestniczących w tych wydarzeniach, choćby w charakterze wyłącznie widzów. Jednocześnie wymóg umyślności popełnienia tego wykroczenia sprawia, że karze nie będą podlegały osoby, które w sposób znalazły się na obszarze, na którym prowadzony był wyścig, bez zamiaru brania w nim udziału.

Projektowana nowelizacja dodaje w k.w. wykroczenie tzw. driftu (art. 86c k.w.), mianowicie:

– kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd mechaniczny celowo wprowadzając go w poślizg lub doprowadzając do utraty styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu podlega karze grzywny nie niższej niż 1 500 zł. Ponadto jeżeli następstwem powyższego wykroczenia jest spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, sprawca podlega karze grzywny nie niższej niż 2 500 zł. Jak już wspomniano, przepis ten znajdzie zastosowanie w przypadkach, gdy drift nie miał

miejsca w ramach zorganizowanego zgromadzenia, na otwartej ogólnodostępnej przestrzeni – w przeciwnym razie będzie to przestępstwo stypizowane w nowym art. 178c § 1 k.k.

W ramach projektowanej zmiany art. 90 k.w. proponuje się dodanie do katalogu sankcji za wykroczenia z art. 90 § 1 i 2 także kary ograniczenia wolności, zaś w typie podstawowym (§ 1) rezygnację z górnej wysokości grzywny, co pozwoli na wymierzenie sprawcy, który działa umyślnie kary grzywny w ustawowym jej wymiarze, tj. od 20 zł do 5000 zł. Uelastycznienie i poszerzenie o karę ograniczenia wolności katalogu sankcji karnych przewidzianych za wykroczenie z art. 90 k.w. ma też na celu szybsze i bardziej efektywne załatwianie spraw o to wykroczenie. Brak możliwości orzeczenia przez sąd, w miejsce kary grzywny także kary ograniczenia wolności powoduje, że dopiero na etapie wykonania orzeczonej kary dochodzi do urealnienia sankcji w sensie zobowiązania ukaranego do wykonywania pracy na cel społeczny, często poprzedzone bezskuteczną egzekucją sądową, zmianami na kary zastępcze aresztu lub rozkładaniem grzywny na raty, a następnie odwoływaniem rat. Powodem jest sytuacja materialna ukaranego, którego nie stać na zapłacenie grzywny i jest to oczywiste już w momencie orzekania kary przez sąd, ale nie posiada on możliwości orzeczenia innej sankcji. Należy również dostrzec, że taki stan generuje koszty dla Skarbu Państwa w sprawach, które powinny być szybko załatwiane i wykonywane. Oczekuje się, że ekonomika postępowania w sprawach o to wykroczenie po wprowadzeniu proponowanych zmian ulegnie poprawie.

Co istotne, tak ukształtowany wymiar kary za wykroczenie z art. 90 § 1 i 2 k.w. umożliwi, w zależności od charakteru czynu, w przypadku drobnych naruszeń dalsze stosowanie postępowania mandatowego, a w przypadku zachowań wymagających surowszej reakcji, adekwatne do zawinienia ukaranie sprawcy wykroczenia także tego popełnionego umyślnie karą ograniczenia wolności albo grzywną wyższą niż obecnie przewidziana maksymalna w wymiarze 500 zł.

W dodawanym § 3 jeżeli wykroczenia, o którym mowa w § 1 (kto tamuje lub utrudnia ruch na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, podlega karze grzywny do 500 złotych lub karze nagany), dopuszcza się osoba uczestnicząca w zgromadzeniu, o którym mowa w art. 52 § 2 pkt 2a (zgromadzenie, o którym mowa art. 65ja p.o.r.d., zorganizowanym bez wymaganego zawiadomienia), podlega karze grzywny nie niższej niż 1 000 zł. Stanowić to będzie typ kwalifikowany tegoż wykroczenia wyróżniony ze względu na udział w niezgłoszonym zgromadzeniu użytkowników pojazdów na otwartej ogólnodostępnej

przestrzeni, w liczbie większej niż 10 pojazdów, którego celem jest w szczególności prezentacja pojazdów, w tym wprowadzonych w nich modyfikacji.

Ponadto w przypadku, gdy sprawca wykroczenia w typie podstawowym i kwalifikowanym spowodowałby poważne zakłócenie ruchu drogowego, w dodawanym § 4 proponuje się, aby sąd mógł dodatkowo orzec nawiązkę w wysokości do 1500 złotych.

Warto zaznaczyć, że w ramach art. 96 § 1 i 2 k.w. nastąpi wzrost dolnej granicy grzywny z 20 zł (wymierzonej na zasadach ogólnych z art. 24 § 1 k.w.) do nie niższej niż 1 000 zł, a także dodanie grożącej kary ograniczenia wolności. Rozwiązanie to ma na celu osiągnięcie celów prewencji generalnej i zapobieżenie dopuszczaniu do udziału w ruchu drogowym w szczególności pojazdów niesprawnych (a przez to stanowiących zagrożenie) oraz osób, które nie mają uprawnień do prowadzenia pojazdu albo znajdują się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka.

W art. 45 § 1 proponuje się zmianę polegającą na ujęciu Straży Granicznej jako podmiotu uprawnionego do dokonania zatrzymania osoby na zasadach w tym przepisie określonych. Obecnie w art. 45 § 1 kpow prawo zatrzymania osoby ujętej na gorącym uczynku popełnienia wykroczenia lub bezpośrednio potem, jeżeli zachodzą podstawy do zastosowania wobec niej postępowania przyspieszonego albo jeżeli nie można ustalić jej tożsamości, przewidziano wyłącznie dla Policji. Podkreślić także należy, że kpow nie zawiera przepisu analogicznego jak art. 312 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego, który określałby, że uprawnienia Policji przysługują także innym organom w tym m.in. Straży Granicznej czy też Żandarmerii Wojskowej, w zakresie ich właściwości. Zatem uprawnienie takie przysługuje wyłącznie wówczas, gdy kpow wprost je przewiduje. Uprawnienie Straży Granicznej do zatrzymania osoby w sprawach zgodnie z art. 91 § 2-4, w związku z art. 90 kpow ograniczone jest wyłącznie do osób, wobec których zachodzą przesłanki zastosowania postępowania przyspieszonego (m.in. osoby niemającej stałego miejsca zamieszkania lub miejsca stałego pobytu lub osoby przebywającej jedynie czasowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej). Przesłanka taka nie wystąpi np. w przypadku obywatela RP popełniającego wykroczenie w ruchu drogowym, kiedy zostanie ujęty na gorącym uczynku popełnienia wykroczenia lub bezpośrednio potem w sytuacji, gdy nie można ustalić jego tożsamości. W takich sytuacjach niejednokrotnie na miejsce zdarzenia wzywana jest Policja, która takie uprawnienia posiada. Zatem w ocenie resortu spraw wewnętrznych i administracji rozszerzenie uprawnień Straży Granicznej do zatrzymania sprawcy wykroczenia w sytuacji, gdy nie można ustalić jego

tożsamości jest uzasadnione, w szczególności względami ekonomiki procesowej. Powyższe będzie także zgodne z celem projektowanej ustawy, a mianowicie skuteczniejszym zwalczaniem przestępstw i wykroczeń drogowych, szczególnie tych stwarzających zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego.

W k.p.w. w art. 96 po § 1d projektuje się dodanie § 1e, który stanowić ma, że w postępowaniu mandatowym, w sprawach, o których mowa w art. 52 § 2 pkt 2a i § 2a k.w. (dodawanych niniejszą nowelizacją; problematyka nielegalnego wyścigu), można nałożyć grzywnę w wysokości do 5000 zł.

Dodawany w art. 98 k.p.w. § 6 wprowadza wnioskowy tryb udostępniania pokrzywdzonemu danych osobowych ukaranego mandatem karnym.

Zgodnie z art. 54 § 2 k.p.w., jeżeli czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie, zawiadamia się o tym ujawnionych pokrzywdzonych oraz osobę, która złożyła zawiadomienie o wykroczeniu, wskazując przyczynę niewniesienia wniosku o ukaranie. Zawiadamiając pokrzywdzonego, poucza się go także o prawie do samodzielnego wniesienia wniosku o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy oraz o możliwości zaznajomienia się z materiałem dowodowym uzyskanym w toku czynności wyjaśniających oraz sporządzania odpisów i kopii, a na wniosek pokrzywdzonego lub jego pełnomocnika wydaje się odpłatnie kopie i uwierzytelnione odpisy tych materiałów.

Pokrzywdzony w świetle art. 25 § 4 k.p.w. nie jest stroną postępowania w toku czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie. Twierdzenia o posiadaniu przez pokrzywdzonego statusu strony w toku czynności wyjaśniających nie można również wywnioskować z treści art. 156 § 1-5 i 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 37, z późn. zm.) w zw. z art. 38 § 1 k.p.w., który mówi jedynie o stronie bez chociażby próby jej określenia. Z kolei art. 54 § 2 k.p.w. wskazuje jedynie procesowy moment, od którego możliwe jest zaznajomienie się pokrzywdzonego z materiałem dowodowym.

Mając na względzie powyższe, analiza sytuacji pokrzywdzonych w postępowaniu mandatowym, w którym nie uzyskują oni zarówno statusu strony, ani dostępu do podstawowych danych osobowych sprawcy wykroczenia, niezbędnych dla wytoczenia powództwa cywilnego przemawia za możliwością rozważenia podjęcia działań legislacyjnych w obszarze przepisów ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia statuujących postępowanie mandatowe, rozumiane jako szczególne postępowanie, podejmowane przez Policję jako organ pozasądowy, o charakterze zastępczym wobec postępowania o wykroczenia

prowadzonego przed sądem, warunkowym, uzależnionym w zakresie swego rozstrzygnięcia od zgody sprawcy wykroczenia.

W ramach w.r.n. w art. 7 (katalog środków wychowawczych) w pkt 8⁴ po wyrazach „przepadek pojazdu mechanicznego” skreśla się wyrazy „albo równowartości pojazdu”. Stanowi to kolejną konsekwencję zmian wprowadzanych do art. 44b k.k.

Jednocześnie należy wskazać, że z uwagi na fakt uprzedniego zgłoszenia przez Ministerstwo Infrastruktury do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o kierujących pojazdami, dotyczącego młodych kierowców, okresu próbnego, punktów karnych i zmian w zakresie cofania uprawnień do kierowania pojazdami, prace legislacyjne nad projektem tej nowelizacji będą kontynuowane przez Ministerstwo Infrastruktury (nr z wykazu: UC76 jako projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw⁵); stąd część pierwotnych założeń projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego została usunięta.

W p.o.r.d. dodaje się ust. 2a w art. 60 – zakaz kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem w sposób powodujący celowy poślizg kół (drift) utratę styczności z nawierzchnią chociażby jednego z kół pojazdu. W zamiarze projektodawcy ma to stworzyć spójny system prawny pozwalający na walkę z tym zjawiskiem.

Wobec osób niestosujących się do powyższych zakazów przewidziano nie tylko podwyższoną do min. 1500 zł karę grzywny, lecz również środki administracyjne. Są nimi usunięcie pojazdu z drogi na okres 30 dni (dodawany art. 130a ust. 1b p.o.r.d.), jak również zatrzymanie prawa jazdy na okres 3 miesiące, co zostało uregulowane dodawanymi przepisami art. 135 ust. 1 pkt 2 lit. ci art. 135a ust. 1 pkt 2 lit. c p.o.r.d oraz zmienianym art. 102 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1210 i 1544).

⁴ Obecnie art. 7 pkt. 8 w.r.n. stanowi, że „przepadek przedmiotów pochodzących z czynu zabronionego, przepadek przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia czynu zabronionego, przepadek równowartości przedmiotów pochodzących z czynu zabronionego lub przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia czynu zabronionego, przepadek przedmiotów, których wytwarzanie, posiadanie, obrót, przesyłanie, przenoszenie, przewóz lub przechowywanie jest zabronione, przepadek przedsiębiorstwa albo jego równowartości, **przepadek pojazdu mechanicznego albo równowartości pojazdu**, przepadek korzyści majątkowej albo jej równowartości lub przepadek przedmiotów czynów zabronionych”.

⁵ Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw; <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-prawo-o-ruchu-drogowym-oraz-niektorych-innych-ustaw9> [dostęp: 27 listopada 2024 r.].

„Dodawany w art. 130a ust. 7a statuuje czasowe zdeponowanie pojazdu, który został użyty do jazdy w celowym poślizgu (drifcie) lub celowej jazdy bez zachowania styczności wszystkich kół pojazdu z nawierzchnią, tj. na tzw. „jednym kole”. Proponuje się, aby taki pojazd, po usunięciu go z drogi na podstawie ust. 1b, pozostał na parkingu przez okres 30 dni. Jest to swoista, wynikająca wprost z ustawy, sankcja administracyjna, której celem jest czasowe wyłączenie z ruchu pojazdu używanego do świadomej, brawurowej jazdy w sposób zagrażający bezpieczeństwu ruchu drogowego. Ta sankcja z jednej strony ma pełnić funkcję odstrasżającą, zwłaszcza dla osób z określonych środowisk, dla których jazda w drifcie lub „na tylnym” kole, w warunkach ruchu drogowego, jest formą rozrywki i popisywania się. Z drugiej zaś strony, ma również charakter prewencyjny, albowiem osoby mające skłonności do takiej jazdy na pewien czas są pozbawione możliwości dysponowania pojazdem, a więc swoistym „narzędziem”, które im taką jazdę umożliwia. Ponadto, dla kierującego sankcja ta ma również wymiar ekonomiczny, ponieważ pojazd jest usuwany z drogi i przechowywany na jego koszt. Konsekwencje, w postaci czasowej niemożności korzystania z pojazdu, ponosi także właściciel lub posiadacz pojazdu (niejednokrotnie sam kierujący pojazdem lub w nim siedzący), za udostępnienie pojazdu osobie użytkującej jego pojazd w sposób nieodpowiedzialny, zagrażający bezpieczeństwu.

Proponowany sposób regulacji pozwala na uniknięcie zbędnych procedur i formalności związanych z czasowym niedopuszczeniem pojazdu do ruchu.

W dodawanym ust. 7b wprowadza się warunek zwrotu pojazdu, który jest zarejestrowany za granicą. Przepis ten ma zastosowanie w odniesieniu do pojazdów usuniętych w przypadkach określonych w ust. 1, 1b i 2. Pominęto w tym przepisie usunięcie pojazdu na podstawie ust. 1a, albowiem kwestia kaucji została już uwzględniona w ust. 7 pkt 2. Uzależnienie zwrotu pojazdu zarejestrowanego za granicą od uiszczenia kaucji jest efektem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2018 r. sygn. akt K 6/17 (Dz. U. poz. 2322). Trybunał Konstytucyjny uznał bowiem, że pozostawianie pojazdu usuniętego z drogi na podstawie art. 130a ust. 1 i 2 ustawy - Prawo o ruchu drogowym do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie jest niezgodne z Konstytucją. W uzasadnieniu Trybunał wskazał m.in. że starostowie mają możliwość wyegzekwowania kosztów należnych za usunięcie i parkowanie pojazdu – nie ma zatem podstaw, by żądać uiszczenia tych opłat, jako warunek zwrotu pojazdu z parkingu. W rozważaniach Trybunał Konstytucyjny pominął jednak kwestie zwrotu pojazdów zarejestrowanych za granicą. W tym przypadku, po odebraniu zagranicznego

pojazdu z parkingu, skuteczne wyegzekwowanie należnych kosztów jest praktycznie niemożliwe. W efekcie to powiaty ponoszą koszty usunięcia z drogi pojazdu zagranicznego. Proponowane rozwiązanie tę kwestię reguluje, z korzyścią dla powiatów. Jest ono wzorowane na przepisach zawartych w innych ustawach, a także w samej ustawie - Prawo o ruchu drogowym (art. 140ad), w których zobowiązanym do uiszczenia określonych należności (zwykle kar pieniężnych) jest podmiot osadzony w państwie, z którym Polska nie jest związana umową o wzajemnej egzekucji kar pieniężnych lub opłat.

Dodawane ust. 7c-7e określają tryb postępowania z kaucją. Przepisy te są wzorowane na innych podobnych regulacjach, w tym również zawartych w art. 140ad ust. 2-4 ustawy - Prawo o ruchu drogowym.”

W art. 65ja p.o.r.d. nałożono wspomniany już obowiązek zawiadamiania organu gminy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach, o planowanym zgromadzeniu użytkowników pojazdów, jednocześnie definiując takie zgromadzenie. Niedopełnienie obowiązku, o którym mowa w tym przepisie, a więc zorganizowanie zgromadzenia bez wcześniejszego zawiadomienia, będzie stanowiło wykroczenie, o którym mowa w dodanym art. 52 § 2a k.w. Zagrożone grzywną będzie również samo uczestniczenie w nielegalnym (bez zawiadomienia) zgromadzeniu. Zachowanie takie zostało stypizowane w dodanym art. 52 § 2 pkt 2a k.w.

W ustawie ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami dodaje się art. 50 ust. 2a w brzmieniu: „osoba, ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem przed przystąpieniem do egzaminu państwowego składa oświadczenie o następującej treści: „Nie orzeczono w stosunku do mnie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych; jak również nie toczy się w tym zakresie żadne postępowanie karne wobec mnie z tytułu popełnienia przestępstwa w związku z bezpieczeństwem ruchu drogowego. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.” Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. W przypadku złożenia przez kandydata oświadczenia o toczącym się postępowaniu karnym we wskazanym powyżej zakresie – organ egzaminujący zobligowany jest do uzyskania pisemnego oświadczenia od kandydata o tym czy na dzień przystąpienia do egzaminu orzeczono w stosunku do kandydata zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych”. Tego typu przepis pozwoli na wyeliminowanie sytuacji, w której przeciwko osobie ubiegającej

się o uprawnienie do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych.

W przepisach przejściowych uregulowano kwestie:

– dotyczące do tymczasowych zajęć pojazdów na podstawie art. 295 § 1a k.p.k. dokonanych przez Policję przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, w stosunku do sprawcy, u którego zawartość alkoholu w organizmie była wyższa niż 1 promil we krwi lub 0,5 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo prowadziła do takiego stężenia, a niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu, albo prowadziła do takiego stężenia w których nie upłynął siedmiodniowy termin do ewentualnego wydania przez prokuratora postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym;

– wskazano, że do osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania motorowerem, pojazdami silnikowymi lub tramwajem mają zastosowanie przepisy dotychczasowe.

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia. Wskazany termin jest ponad dwukrotnie dłuższy od zwyczajowego terminu przewidzianego w ramach dyspozycji art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), który stanowi, że akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Projektowany okres *vacatio legis* pozwoli na stosowne zapoznanie się obywateli z projektowanymi zmianami we wskazanych przepisach

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanych rozwiązań, działań umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Przedmiot regulacji zawartej w projekcie nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej. Z tego względu projekt nie wymaga w opinii projektodawców przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r.

w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Zawarte w projekcie regulacje nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248 oraz z 2024 r. poz. 1535) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt zostanie skierowany do koordynatora OSR.

Projekt nie dotyczy warunków określonych w uchwale nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).